

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 215.000 van 8 september 2011
in de zaak A. 194.915/X-14.487.**

In zake : 1. Wouter CROENEN
 2. Goedele CLAES
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Filip Hellemans
 kantoor houdend te 2060 ANTWERPEN
 Duboisstraat 48/2
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de deputatie van de provincieraad van ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Els Empereur
kantoor houdend te 2600 ANTWERPEN
Uitbreidingstraat 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de v.z.w. MOSKEE AL HIJRA
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 BRUSSEL
Leopold II laan 180
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 2 december 2009, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 27 augustus 2009 van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen waarbij aan de v.z.w. Moskeegemeenschap van de Rupelstreek de voorwaardelijke stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het uitbreiden en verbouwen van een ontmoetingsruimte/moskee te Boom, Kruisstraat 29, kadastraal bekend sectie C, nrs. 211/d5 en 211/e5.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 25 maart 2010. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 juni 2011.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Filip Hellemans, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Ive Van Giel, die loco advocaat Els Empereur verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Sebastian Martin, die loco advocaat Stijn Butenaerts verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 9 november 2007 (datum ontvangstbewijs) vraagt de v.z.w. Moskeegemeenschap van de Rupelstreek (thans de v.z.w. “Moskee Al Hijra”) aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Boom een stedenbouwkundige vergunning aan voor het “uitbreiden en verbouwen van ontmoetingsruimte moskee”, aan de Kruisstraat 29 – Advocaatstraat 55 te Boom.

4. Het bouwperceel is, volgens het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979, zoals gewijzigd bij besluit van 28 oktober 1998, vastgestelde gewestplan Antwerpen, gelegen in woongebied. Het is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd plan van aanleg, een gemeentelijk RUP, noch binnen de omschrijving van een verkavelingsvergunning.

5. Ter gelegenheid van het openbaar onderzoek, dat werd gehouden van 7 december 2007 tot 18 januari 2008, werd onder meer door de verzoekende partijen een bezwaarschrift ingediend.

6. Na ongunstig advies van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar weigert het college van burgemeester en schepenen op 23 december 2008 de gevraagde vergunning te verlenen.

7. Naar aanleiding van de behandeling van het beroep van de aanvrager tegen deze weigeringsbeslissing verleent het provinciaal Centrum voor Toegankelijkheid op 15 april 2009 een ongunstig advies aan de deputatie op volgende gronden:

“ongunstig advies

De vergunningverlenende overheid dient rekening te houden met de bindende bepaling van art. 100 § 4 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, 18.5.1999. Volgende knelpunten hebben geleid tot de ongunstige evaluatie:

1. Muurwanden aanliggend aan de knopzijde van de deuren moeten tenminste 0,50 m breed zijn.
2. Er zijn belangrijke niveauverschillen tussen binnen- en buitenpas.
3. Voor- en achter de buiten-, binnen- en evacuatie-deuren moet een vrije ruimte zijn van tenminste 1,50 m x 1,50 m.

4. Buiten-, binnen-, en evacuatie-deuren moeten tenminste één functioneel deurblad hebben van tenminste 0,93 m breed.
5. Gangen, sassen en overlopen moeten tenminste 1,50 m breed zijn
6. Hellingen moeten tenminste 1,20 m breed zijn, bij voorkeur 1,50 m.
7. Er is geen toegankelijke verbinding tussen voor- en achterbouw
8. Er is geen toegankelijke verbinding met de bovenverdieping
9. Toegankelijk sanitair is niet conform
10. Toegankelijk sanitair is niet vanuit alle delen van het gebouw te bereiken”.

8. Op de hoorzitting van de deputatie van 2 juni 2009 wordt het beroep verdaagd met het oog op besprekingen tussen de architect en het Centrum voor Toegankelijkheid.

9. Daarop antwoordt de architect van de aanvrager op 30 juni 2009 het volgende:

“Algemeen :

De mannenmoskee is toegankelijk langs de Kruisstraat, de vrouwenmoskee langs de Advokaatstraat. De breedte van de toegangsdeuren is - in samenspraak met de brandweer - vastgelegd in functie van de maximale bezetting.

Op het gelijkvloers zijn alle ruimtes rolstoeltoegankelijk. De verdiepingen (en kelderruimte) zijn niet rolstoeltoegankelijk. Langs de Advokaatstraat(...) - zijde - de vrouwenmoskee - is de bestaande trapbreedte beperkt tot 74cm. Langs Kruisstraat - zijde - de mannenmoskee - heeft de nieuwe verbindingstrap naar de bovenliggende verdiepingen een breedte van 90cm. In overleg met de brandweer is de maximale bezetting van de bovenliggende verdieping op basis van de trapbreedtes beperkt tot 59 perso(n)en langs de Advokaatstraat - zijde en 75 langs de Kruisstraat - zijde.

Het installeren van een liftinstallatie om de verdiepingen bereikbaar te maken is overwogen maar niet weerhouden wegens te veel plaatsverlies (of te weinig ruimte beschikbaar) en te hoge installatiekosten.

Wel zijn er langs beide zijden - Kruisstraat - zijde en Advokaatstraat - zijde - ruimtes ter beschikking gehouden om - in voorkomend geval - activiteiten die op de bovenliggende verdieping voorzien zijn, ook op het gelijkvloers te kunnen organiseren :

Aan de Kruisstraat - zijde - de mannenmoskee - is in het bestaande gedeelte aan de straatkant een ruimte voorzien als leslokaal of als administratieve ruimte of als keuken/berging.

Achteraan in de gebedsruimte kan de inspringende zone met een schuifwand worden afgesloten en afzonderlijk gebruikt worden als vergaderingsruimte/leslokaal.

Langs de Advokaatstraat - zijde - de vrouwenmoskee - kan het gedeelte aan de straatkant van de gebedsruimte gebruikt worden als leslokaal of

vergader ruimte. Een schuifwand tussen voor- en achterbouw zorgt ervoor dat deze ruimte afsluitbaar is. Omwille van de toegankelijkheid zal hier steeds een doorgang vrijgehouden moeten worden (de doorgang via de traphal langs deze zijde is immers te smal voor passage met rolstoelen).

Alle openingen voor buiten-, binnen- en evacuatie deuren :

minimum 90cm vrije doorgangsbreedte - deurblad 93cm

Dit is niet zo voor de bestaande deuren van de bestaande ruimtes aan de Kruisstraat zijde, doorgangsdeur in de traphal/gang Advokaatstraat zijde, de deuren op de bestaande verdiepingen aan Advokaatstraat/Kruisstraatkant en de deuren op de nieuwe verdieping aan de Kruisstraat zijde, vermits die verdiepingen sowieso niet toegankelijk zijn voor rolstoelen.

De dubbele deuren naar het sanitair mannen (nieuw) en de gebedsruimte vrouwen (bestaand) zullen minstens 1 functioneel deurblad hebben van 93cm - de minimale vrije doorgangsbreedte. Ook in de schuifwanden in de mannenmoskee (naar de afsluitbare zone voor vergader ruimte/leslokaal in de mannengebedsruimte) en de vrouwenmoskee (naar de afsluitbare zone voor vergader ruimte/leslokaal in de vrouwengebedsruimte) zal een deur voorzien worden met een functioneel deurblad van 93cm.

Naast deur aan deurknopzijde : telkens 50cm vrije ruimte.

Dit is niet zo aan de inkom langs de Advokaatstraat wegens positie bestaande inkomdeur en vraag brandweer om deur inspringend te voorzien zodat ze naar buiten kan opendraaien beperkt bestaande breedte (sic). Dit is ook niet zo aan de bestaande deuren en nieuwe deuren op de verdiepingen : deze ruimtes zijn niet toegankelijk met een rolstoel

Hellend vlak aan toegangsdeur Advokaatstraat - vrouwenmoskee - helling 4% (opkant tussen stoep en inkom dorpel 0 tot 1 cm)

Hellend vlak aan toegangsdeur Kruisstraat - mannenmoskee - helling 4% (opkant tussen stoep en inkom dorpel 0 tot 2cm)

Hellend vlak/gang voor verbinding tussen gebouw aan Kruisstraat zijde en Advokaatstraat zijde: Vermits de mannen- en vrouwenmoskee strikt gescheiden gebruikt wordt, zal deze verbinding niet als toegang gebruikt worden, maar enkel als praktische verbinding bij aan- en afvoer en in geval van nood voor evacuatie van het voorste naar het achterste compartiment.

Het hellend vlak - vanuit praktische overwegingen opgesplitst in 3 stukken - heeft een helling van 7,00%, telkens maximum lengte van 5,00m en een breedte van 1,50m. Voor een toegangs- of evacuatie deur is telkens een vlakke zone van minimum 1,50x1,50m voorzien. De breedte van de helling in de vrouwenmoskee is beperkt tot 1,30m. Hier zijn evenwel geen indraaiende deuren voorzien. Bovendien is op het einde van deze gang/helling - voor de buitendeur/evacuatie deur - een vlakke ruimte van minimum 1,50x1,50m waar gedraaid kan worden met een rolstoel.

Omwille van de beperkte breedte van de bestaande traphal langs de Advokaatstraat zijde is er in de voorbouw een doorgang/uitgang/evacuatiegang voorzien door de gebedsruimte aan de voorgevelzijde. Deze zone is afsluitbaar en zal - indien nodig - gebruikt worden als leslokaal of vergader ruimte die rolstoeltoegankelijk is. In de schuifwand zal een deur voorzien worden met een doorgangsbreedte van minimum 93cm om toegang en doorgang steeds mogelijk te houden.

Toegankelijk sanitair :

Per sanitaire zone is telkens minstens een toilet rolstoeltoegankelijk voorzien - met voldoende manoeuvreerruimte : toiletruimte minimum 1,50x1,50m - deurbreedte toilet minimum 93cm -minimum draaicirkel in sanitaire zone diameter 1,50m.

Deze aanpassingen naar toegankelijkheid toe doen geen afbreuk aan de voorzieningen die door de brandweer zijn gevraagd naar evacuatie en compartimentering”.

10. Op 17 juli 2009 verleent het voormelde provinciaal Centrum een voorwaardelijk gunstig advies, luidend als volgt:

“In toepassing van art. 105 § 2 van het decreet (...) houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening 18.5.1999, adviseert het Centrum voor Toegankelijkheid Provincie Antwerpen volgende bijkomende voorwaarden op te leggen:

1. Na voltooiing van de werken moet de toegankelijkheid voor personen met een verminderde mobiliteit in het in dit dossier vergunde gedeelte behouden blijven. Dit voorschrift geldt tevens voor de inrichting en de toekomstige niet-vergunningsplichtige wijzigingen die zouden plaatsvinden”.

11. Met het bestreden besluit van 27 augustus 2009 verleent de deputatie de stedenbouwkundige vergunning.

IV. Onderzoek van de ontvankelijkheid

Belang

12. De verzoekende partijen voeren ter adstruering van hun hoedanigheid en belang aan dat de bestreden stedenbouwkundige vergunning “een enorme impact heeft op de onmiddellijke omgeving”, en dat zij “zullen geraakt worden in hun rust en privacy door de bestemmingswijziging, hetwelk onmiskenbaar zal storen en waardoor de eigendom van verzoekers in waarde zal dalen”.

13. De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen omdat zij “niet aan(tonen) dat zij daadwerkelijk eigenaar en bewoner zijn van het pand gelegen aan de Kruisstraat 39 te Boom”, “evenmin (duidelijk

maken) (...) hoe ver het pand van verzoekende partijen precies gelegen is van de moskee”, “geen concreet nadeel aan(tonen) ten gevolge van de bestreden beslissing” en omdat de beweerde verstoring van de rust en privacy niet wordt veroorzaakt door het bestreden besluit maar “in wezen (...) kritiek (is) op het gemeentelijke verkeers- en parkeerbeleid”.

14. De tussenkomende partij betwist eveneens het belang van de verzoekende partijen. Zij stelt dat de bestreden vergunning “betrekking heeft op een verbouwing van de ontmoetingsruimte, en niet op een bestemmingswijziging” en “strekt tot een reorganisatie van de bestaande infrastructuur omwille van veiligheidsmaatregelen en comfort”. Zij betwist de beweerde enorme impact op de onmiddellijke omgeving en de verstoring van de rust en privacy omdat de bestreden vergunning “betrekking (heeft) op een reeds meer dan 10 jaar bestaand gebouw”. De beweerde waardedaling van het eigendom van de verzoekende partijen door de bestreden vergunning acht zij niet aangetoond.

15. De verzoekende partijen leggen een aanslagbiljet inzake onroerende voorheffing (aanslagjaar 2010) op de woning aan de Kruisstraat 39 te Boom voor. Vermits de verzoekende partijen daarin worden aangeduid als belastingplichtigen tonen zij aan eigenaar te zijn van de voormelde woning. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de verzoekende partijen er hun woonplaats hebben.

Uit de gegevens van het dossier blijkt verder dat er tussen de woning van de verzoekende partijen en het bouwperceel aan de Kruisstraat 29 zich (half)open bebouwing bevindt. Het bouwperceel strekt zich uit van de Kruisstraat tot de parallelle Advokaatstraat die met elkaar verbonden worden door de Esperantostraat ter hoogte van de woning van de verzoekende partijen.

Gelet op deze gegevens kan het vergunde project, dat het “uitbreiden, verbouwen & functiewijzigen ontmoetingsruimte – moskee” mogelijk maakt, geacht worden zekere implicaties te kunnen hebben voor de onmiddellijke woon- en leefomgeving van de verzoekende partijen, die dan wel

geen aanpalende burens zijn, maar wel buurtbewoners die belang hebben bij de concrete ordening van het straatsegment waar ook hun woning gesitueerd is.

De exceptie wordt verworpen.

Ratione temporis

16. De verzoekende partijen voeren aan dat “de bestreden beslissing verzoekster eerst ter kennis is gekomen op 19.10.2009 via een pamflet”.

17. De tussenkomen partij werpt op dat het vernietigingsberoep laattijdig is ingediend. Zij betoogt dat de bestreden vergunning “integraal (werd) uitgehangen aan de moskee vanaf 1 oktober 2009, zodat verzoekers er vanaf die dag ongetwijfeld kennis van hadden, temeer nu hun woning (...) gelegen is in de nabijheid van/naast de moskee en de verbouwing van de moskee een veelbesproken onderwerp is in de onmiddellijke omgeving” zodat de annulatietermijn “verstreek op 1 december 2009”. Zij stelt nog dat de verzoekende partijen “steeds op de hoogte geweest (zijn) van de procedure van de bouwaanvraag” en dat het pamflet waarnaar de verzoekende partijen verwijzen, werd “uitgedeeld door het Vlaams Belang” en “daardoor noodzakelijkerwijze eerder werd verdeeld” meer bepaald “op de website (...) op 15 oktober 2009”.

18. De verwerende partij voert eveneens de laattijdigheid van het annulatieberoep aan. Zij stelt dat het “zeer onwaarschijnlijk” is dat de eerste verzoeker “als buurtbewoner en bezwaarindiener, en met vele contacten in de lokale gemeentepolitiek, pas op 19 oktober 2009 voor het eerst kennis heeft genomen van de bestreden beslissing” te meer omdat “dhr. Vinck (...) als buurtbewoner van de moskee reeds op de hoogte was gebracht van de bestreden beslissing op 30 september 2009”. Zij voegt daaraan toe dat de verzoekende partijen “minstens nalatig zijn geweest in het kennis nemen van de bestreden beslissing”.

19. De verzoekende partijen repliceren dat zij eventueel eerst vanaf de openbare bespreking in de gemeenteraad van 6 oktober 2009 “kennis konden hebben gekregen van de bestreden beslissing” en dat eerst op 2 oktober 2009 werd vastgesteld dat de bestreden vergunning werd uitgehangen aan de Advokaatstraat 55, dat zij “geenszins kennis (hebben) genomen van de beslissing op 1 of 2.10.2009”, “geen deel uit(maken) van het Vlaams Belang”, “pas op 19.10.2009 – via een bus aan bus verspreid pamflet – (...) kennis” hebben genomen van de bestreden vergunning en dat indien wordt aangenomen dat de annulatietermijn inging met de aanplakking “het niet onredelijk (is) aan te nemen dat verzoekers er eerst ten vroegste kennis van konden krijgen op 2.10.2010 – daags na de aanplakking”. Zij wijzen er nog op dat “de bewijslast rust (...) op” de tegenpartijen.

20. De bestreden stedenbouwkundige vergunning diende noch bekendgemaakt, noch aan derden te worden betekend, zodat krachtens artikel 4 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State de beroepstermijn van zestig dagen ingaat met de dag waarop de verzoekende partij er kennis van heeft gehad of geacht moet worden er kennis van te hebben gehad. Het mag evenwel niet in de macht van een potentiële verzoekende partij liggen, wanneer zij de mogelijkheid heeft kennis te nemen van de bestuurshandeling die zij eventueel met een annulatieberoep wenst te bestrijden, die kennismaking voor onbepaalde tijd uit te stellen en daardoor de aanvangsdatum van de termijn van beroep willekeurig te verschuiven, zodat de rechtsgeldigheid en het voortbestaan van de bedoelde bestuurshandeling buiten weten, zowel van de overheid van wie zij uitgaat, als van alle andere belanghebbenden, in het ongewisse worden gehouden, met alle nadelige gevolgen van dien.

Het beginsel volgens hetwelk voorkomen moet worden dat de gelding van administratieve beslissingen te lang onzeker blijft en dat aan het voormelde artikel 4 van de procedureregeling ten grondslag ligt, eensdeels, en de noodzaak van een evenwichtige bescherming van de belangen én van de aanvrager én van de omwonenden en andere belanghebbende personen, anderdeels, brengt met zich mee dat degene die meent te worden benadeeld door

een stedenbouwkundige vergunning en die het bestaan van die vergunning moet vermoeden, de verplichting heeft binnen een redelijke termijn gebruik te maken van de hem ter beschikking staande middelen om kennis te nemen van de inhoud van de afgegeven stedenbouwkundige vergunning.

Eens die redelijke termijn verstreken, neemt de termijn van zestig dagen om een annulatieberoep in te dienen een aanvang.

Het is zaak van de partij die aanvoert dat het beroep laattijdig is, het bewijs te leveren van het tijdstip waarop de verzoekende partij kennis had of kon hebben van de mogelijke afgifte van de bestreden vergunning.

Het is dan weer zaak van de verzoekende partij in voorkomend geval aan te tonen dat zij binnen de redelijke termijn, via de geëigende middelen, de nodige inlichtingen over de bestreden vergunning heeft proberen in te winnen.

21. De tussenkomende, noch de verwerende partij toont aan dat de verzoekende partijen meer dan zestig dagen vóór de indiening van hun annulatieberoep op 2 december 2009 kennis hadden of konden hebben van het bestaan, de aard en de draagwijdte van de bestreden vergunning. Het loutere feit van de aanplakking van de bestreden vergunning, aangenomen dat het bewezen zou zijn, volstaat op zich niet om aan te nemen dat de verzoekende partijen kennis hebben genomen of hadden kunnen nemen van de bestreden vergunning.

Op een derde belanghebbende, zoals de verzoekende partijen, die kennis heeft van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning, rust niet de verplichting om op regelmatige tijdstippen op het gemeentehuis te informeren of de gevraagde vergunning al dan niet is verleend. Het feit dat de verzoekende partijen een bezwaarschrift tegen de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag hebben ingediend in de loop van het daarover gevoerde openbaar onderzoek doet aan deze regel geen afbreuk.

De exceptie wordt verworpen.

V. Bespreking van de middelen

Eerste en tweede middel

Standpunt van de partijen

22. De verzoekende partijen voeren de schending aan van artikel 115, § 3 (eerste middel) en artikel 123 (tweede middel) van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna: DRO).

23. De verwerende en tussenkomende partijen repliceren met verwijzing naar artikel 193 DRO dat de ingeroepen decretale bepalingen nog niet van toepassing waren omdat de gemeente Boom op het ogenblik dat het bestreden besluit werd genomen, nog geen ontvoogde gemeente was.

24. De verzoekende partijen dupliceren dat zij “zich ter zake gedragen naar de wijsheid indien bewezen is dat de gemeente Boom effectief een niet-ontvoogde gemeente is”.

Beoordeling

25. Overeenkomstig het toentertijd geldende artikel 193, § 2 DRO behandelt een gemeente, zolang zij niet voldoet aan de voorwaarden voorgeschreven in het toentertijd geldende artikel 193, § 1 DRO, zoals in casu, de aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning overeenkomstig artikel 43, § 1 tot en met § 5, artikel 44, 49, 51, 52, 53 en 55, § 1, eerste lid van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (hierna: het gecoördineerde decreet), en dus niet overeenkomstig artikelen 106 tot en met 126 DRO. Dit brengt in voorkomend geval mee dat de toentertijd geldende procedureregels in eerste aanleg en in beroep voor stedenbouwkundige vergunningsaanvragen vervat in de artikelen 106 tot en met 126 DRO niet toepasselijk zijn.

26. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag die tot het bestreden besluit heeft geleid, werd behandeld met toepassing van de voormelde bepalingen van het gecoördineerde decreet.

27. Uit de vaststelling dat de gemeente Boom volgens de “driemaandelijkse bekendmaking in toepassing van artikel 7.6.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening” in het Belgisch Staatsblad van 18 januari 2011 nog niet werd opgenomen in de lijst van gemeenten die op 1 januari 2011 over een plannen- en vergunningenregister beschikken, dient te worden afgeleid dat de artikelen 106 tot en met 126 DRO, toen het bestreden besluit werd genomen, niet van toepassing waren op de voormelde stedenbouwkundige vergunningsaanvraag, doch wel de in artikel 193 DRO aangehaalde bepalingen van het gecoördineerde decreet. Het zijn ook deze procedureregels die werden toegepast.

Beide middelen zijn derhalve ongegrond.

Derde middel

Standpunt van de partijen

28. De verzoekende partijen voeren de schending aan van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening. Zij achten het decreet geschonden omdat “in graad van beroep wijzigingsplannen werden neergelegd, afwijkend van de eerste plannen op basis waarvan een openbaar onderzoek werd verricht terwijl (...) niet voor het eerst wijzigingsplannen (...) in graad van beroep” kunnen worden ingediend wat te dezen des te meer geldt omdat “de stedenbouwkundige aanvraag onderworpen was aan een openbaar onderzoek”.

29. De tussenkomenende partij repliceert dat “in graad van administratief beroep geen essentiële elementen (werden) gewijzigd, doch (...) louter interne detailwijzigingen waarvoor zelfs geen stedenbouwkundige

vergunning dient te worden aangevraagd (...) om de moskee toegankelijker te maken voor personen met een handicap (breedte van deuren, gangen, muurwanden, hellingen, toegankelijke verbindingen tussen verschillende ruimtes en naar sanitaire voorzieningen,...)” ingevolge een advies dat “voor het eerst (werd) ingewonnen door de (...) Bestendige Deputatie nadat beroep werd aangetekend”.

30. De verwerende partij repliceert dat het middel onontvankelijk is omdat het zeer vaag en algemeen de schending van het decreet aanvoert. Zij stelt nog dat het middel alleszins ongegrond is omdat het “niet om essentiële wijzigingen aan de bouwplannen na openbaar onderzoek (gaat), maar wel om minieme louter bouwtechnische aanpassingen aan de bouwplannen ten voordele van gehandicapten en rolstoelgebruikers, in samenspraak met het Centrum voor Toegankelijkheid” zodat een nieuw openbaar onderzoek “absoluut niet noodzakelijk” was.

31. De verzoekende partijen dupliceren dat “de aangepaste plannen (...) geen deel uit(maken) van het bundel van verweerster” zodat de bewering dat de aanpassingen beperkt zouden zijn tot louter technische aanpassingen “door geen enkel stuk (wordt) gestaafd”.

Beoordeling

32. Anders dan de verzoekende partijen voorhouden maken de door de deputatie vergunde plannen na “wijzigingen ifv toegankelijkheid nav bespreking Centrum voor Toegankelijkheid dd 04/06/2009” deel uit van het administratief dossier.

De verzoekende partijen geven voorts niet aan, en de Raad van State ziet op zich niet in, in welk opzicht hun belangen geschaad kunnen zijn door de wijziging in graad van beroep van de plannen die louter en alleen in functie staat van de toegankelijkheid van de vergunde werken voor gehandicapten en/of rolstoelgebruikers niet aan een (nieuw) openbaar onderzoek te onderwerpen. De verzoekende partijen beweren immers niet dat zij gehandicapt

en/of rolstoelgebruiker zijn en hebben daarvan ook geen gewag gemaakt in het bezwaarschrift dat zij in het openbaar onderzoek hebben ingediend. Het middel beoogt derhalve enkel belangen te beschermen die geheel vreemd zijn aan het belang van omwonenden waarop de verzoekende partijen zich beroepen ter adstructie van de ontvankelijkheid van hun beroep.

Bijgevolg is het middel bij gebrek aan het rechtens vereiste belang niet ontvankelijk.

Vierde middel

Standpunt van de partijen

33. De verzoekende partijen voeren de schending aan van artikel 4 DRO, het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel, artikel 5 en artikel 149, lid 3 (lees : artikel 19, derde lid) van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, alsook “overschrijding van de maat van de gewone ongemakken tussen de burenen”.

Zij argumenteren dat “het bestreden besluit onvoldoende/geen rekening heeft gehouden met de goede eisen van plaatselijke ordening”, zij “terecht vrezen dat zij ingevolge de (...) vergunning met functiewijziging geconfronteerd zullen worden met lawaai- en geluidshinder door uitbating van de ontmoetingsruimte en moskee, waaronder geluidshinder van aankomend en vertrekkend cliënteel” met “een enorme impact (...) op de nachtrust (...) met alle gevolgen naar hun gezondheid toe”, “de opgelegde voorwaarden nauwelijks zullen volstaan om de hinderlijke aspecten weg te werken” en “er esthetische hinder (is) ingevolge het feit dat in de gevel oosterse elementen worden verwerkt” waardoor hun “zicht en uitzicht (...) worden (...) gehinderd”.

34. De tussenkomenende partij repliceert dat het middel onontvankelijk is in zoverre burenhinder wordt ingeroepen waarvoor de Raad van State niet bevoegd is. Voorts stelt zij dat het bestreden besluit een gedetailleerde beschrijving van de aanvraag geeft, terecht oordeelt dat de aanvraag in

overeenstemming is met de gewestplanbestemming woongebied vermits een moskee een gemeenschapsvoorziening is, en eveneens terecht aanneemt dat de aanvraag verenigbaar is met de goede plaatselijke ordening vermits de aanvraag “slechts betrekking heeft op de aanpassing en uitbreiding van een bestaande vergunde moskee (...) omwille van veiligheidsmaatregelen en comfort”.

35. De verwerende partij repliceert dat het middel onontvankelijk in zoverre burenhinder wordt ingeroepen omdat de Raad van State “niet over de vereiste rechtsmacht beschikt om uitspraak te doen over subjectieve rechten”. Zij stelt verder dat “uit de bestreden beslissing zelf (blijkt) dat wel degelijk een gedegen concrete toetsing werd doorgevoerd aan een ‘goede ruimtelijke ordening’ waarbij alle mogelijke hinderaspecten van de moskee naar de onmiddellijke omgeving toe zorgvuldig werden onderzocht en afgewogen”, een moskee een openbare nutsvoorziening is in de zin van artikel 5.1.0 van het inrichtingsbesluit, niet wordt aangetoond dat de beoordeling van de goede plaatselijke ordening in het bestreden besluit kennelijk onredelijk is, de verschillende aspecten van hinder “voldoende (werden) onderzocht en weerlegd”.

36. De verzoekende partijen dupliceren dat “de capaciteit van de moskee wordt uitgebreid (van 80 personen) naar maximaal 450 personen” zodat de vergunning niet louter om veiligheidsmaatregelen werd verleend, de publieke parkeerplaats op 300 m is verwijderd zodat “de parkeerproblematiek (...) totaal verkeerd (wordt) ingeschat”.

Beoordeling

37. In zoverre “de overschrijding van de maat van de ongewone ongemakken tussen de burenen” wordt aangevoerd, beroepen de verzoekende partijen zich op de schending van burgerrechtelijke regels omtrent het eigendomsrecht (artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek), waarvan de beoordeling bij uitsluiting tot de rechtsmacht van de rechtscolleges van de rechterlijke orde behoort.

De verzoekende partijen zetten de schending van artikel 5 van het inrichtingsbesluit niet uiteen.

In zoverre is het middel onontvankelijk.

38. Het bestreden besluit omschrijft het voorwerp van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag als volgt:

“De aanvraag betreft het uitbreiden en verbouwen van een ontmoetingsruimte/moskee. Langs de Kruisstraat wordt de garage afgebroken. De gebedsruimte wordt over de volledige breedte (11,96m) uitgebreid. De bouwhoogte van het bestaande gebouw wordt aangehouden. De bouwdiepte op de verdiepingen sluit aan bij het bestaande gebouw. Het volledige terrein wordt op het gelijkvloers dichtgebouwd. Op de eerste verdieping worden de klaslokalen en bijhorend sanitair voorzien. Op de tweede verdieping wordt een studio ingericht langsheen de Kruisstraat en langsheen de Advokaatstraat nog een lesruimte.

De aanvraag is gelegen nabij het centrum van Boom”.

Met betrekking tot “de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening” van de aanvraag, overweegt het bestreden besluit wat volgt:

“Volgens het vastgestelde gewestplan situeert de aanvraag zich in woongebied.

Dit gebied is bestemd voor wonen alsmede voor handel, dienstverlening, ambacht en kleinbedrijf op voorwaarde dat deze activiteiten om redenen van goede ruimtelijke ordening niet in een ertoe voorzien gebied afgezonderd moeten worden, voor groene ruimten, voor sociaal-culturele inrichtingen, voor openbare nutsvoorzieningen, voor toeristische voorzieningen en voor agrarische bedrijven. De bedrijven, voorzieningen en inrichtingen zijn maar toegestaan op voorwaarde dat zij met de onmiddellijke omgeving te verenigen zijn.

De aanvraag is principieel in overeenstemming met deze planologische bestemming van het gewestplan, vermits de aanvraag een uitbreiding betreft van een bestaande vergunde moskee en dit verenigbaar is met het woongebied.

In zitting van 4 juni 2009 werd de uitspraak over het beroep verdaagd om de architect van betrokkenen de mogelijkheid te bieden besprekingen te voeren met het Centrum voor Toegankelijkheid.

Op 17 juli 2009 bracht het centrum voor Toegankelijkheid een voorwaardelijk gunstig advies uit voor de aangepaste plannen, waardoor de aanvraag in overeenstemming is met artikel 100 §4 van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening.

De uitbreiding van de moskee wordt gerealiseerd omwille van veiligheidsmaatregelen en comfort. Nu heeft de moskee een maximale capaciteit van 80 personen. Volgens de eigen berekeningen van de moskeegemeenschap zal de uitbreiding een maximaal aantal van 450

personen voorzien. Volgens de brandweer kunnen er maximum 672 personen worden toegelaten. Dit maximale aantal zal echter slechts op een aantal dagen in het jaar voorkomen.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar weigerde voorliggende aanvraag omdat het dossier geen oplossingen biedt voor het parkeerprobleem.

De gemeente geeft evenwel aan dat er een publieke parking is op wandelafstand van de moskee. Bovendien is de gemeente samen met de moskeegemeenschap op zoek naar een herlocalisatie.

Met betrekking tot de parkeerproblematiek kan gesteld worden dat een moskee, net als een ander geloofshuis (zoals een kerk), zal afhangen van bepaalde uren en dagen waarop diensten worden gegeven. Afhankelijk van deze tijdstippen zouden er parkeerproblemen kunnen optreden in de omringende straten. Omdat dit slechts op bepaalde tijdstippen zal voorkomen is het niet haalbaar de eventuele parkeerproblematiek te voorzien in het project zelf.

Gelet op de aanpassingen die zijn doorgevoerd aan het plan in functie van de opmerkingen van het Centrum voor Toegankelijkheid, kan de aanvraag voor vergunning in aanmerking komen.

Watertoets: Bij nazicht van de Vlaamse kaart met de overstromingsgevoelige gebieden, blijkt het perceel niet gelegen te zijn in een effectief of een mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

De voorliggende aanvraag voorziet de mogelijkheid van het bouwen en/of verharden van een aanzienlijke oppervlakte, zodat rekening gehouden moet worden met het mogelijke effect op de plaatselijke waterhuishouding. Door de toename van de verharde oppervlakte wordt de infiltratie van het hemelwater in de bodem plaatselijk beperkt. Dit dient te worden gecompenseerd.

Algemene Conclusie:

De aanvraag is principieel in overeenstemming met de planologische bestemming en met de decretale en reglementaire bepalingen indien aan de voorwaarden, gesteld door het Centrum voor Toegankelijkheid dd. 17/07/2009 wordt voldaan.

De aanvraag kan uit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening worden aanvaard indien wordt voldaan aan de voorwaarden opgelegd door het college van burgemeester en schepenen dd. 1/10/2008 en van de brandweer dd. 09/04/2009”.

39. Het komt aan de Raad van State niet toe zijn beoordeling van een goede plaatselijke aanleg in de plaats te stellen van die van de bevoegde administratieve overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidsstoezicht is de Raad van State enkel bevoegd na te gaan of de bevoegde administratieve overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot

het besluit is kunnen komen dat de aangevraagde vergunning onverenigbaar is met de eisen van een goede plaatselijke aanleg.

In het bestreden besluit wordt onder meer gesteld dat de uitbreiding van de moskee gerealiseerd wordt omwille van veiligheidsmaatregelen en comfort, de capaciteit uitgebreid wordt van 80 tot maximum 450 personen, dit maximum “slechts op een aantal dagen in het jaar (zal) voorkomen”, met betrekking tot de parkeerproblematiek er een publieke parking op wandelafstand is en zich enkel kan voordoen op “bepaalde uren en dagen waarop diensten worden gegeven”.

De verzoekende partijen tonen in het verzoekschrift niet aan dat de vergunningverlenende overheid is uitgegaan van onjuiste feitelijke gegevens, dat zij die feitelijke gegevens niet correct heeft beoordeeld of dat zij een kennelijke onredelijke beoordeling heeft gemaakt. De eerst in de memorie van wederantwoord en laatste memorie van de verzoekende partijen geuite kritiek op de aangehaalde overwegingen in het bestreden besluit is laattijdig en derhalve onontvankelijk. Dezelfde vaststelling geldt voor de stelling van de verzoekende partijen met verwijzing naar de artikelen 4.2.19 en 4.3.1 VCRO, die voor het eerst geformuleerd wordt in de laatste memorie “(dat) de vergunningverlenende overheid bij het opleggen van voorwaarden buiten zijn bevoegdheid is getreden”.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, ieder voor de helft.

De tussenkommende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van acht september 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens